

*Міністерство освіти і науки України
Кіровоградський національний технічний університет*

*Факультет економіки та менеджменту
Кафедра суспільних наук та документознавства*

Психологія управління

Методичні вказівки до вивчення дисципліни для

бакалаврів напряму підготовки

6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»

Кіровоград-2014

*Міністерство освіти і науки України
Кіровоградський національний технічний університет*

*Факультет економіки та менеджменту
Кафедра суспільних наук та документознавства*

Психологія управління

Методичні вказівки до вивчення дисципліни для

бакалаврів напряму підготовки

6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»

Галузь знань 0203 гуманітарні науки

*Затверджено на засідання кафедри
гуманітарних наук та документознавства
Протокол № 1 від 31 серпня
2015 року*

Кіровоград-2014

Психологія управління. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для бакалаврів спеціальності 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Укладач: Бабич Т.В. – Кіровоград: КНТУ . – 2014. –17с.

Рецензенти:

*Орлик В.М., доктор історичних наук, професор.
Коломієць О.Б., кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри суспільних наук та документознавства.*

Зміст

3

Вступ

Тематичний план дисципліни

Зміст лекційних занять

Теми практичних занять

Завдання до самостійної роботи

Рекомендована література

Вступ

4

Психологія управління як навчальна дисципліна виступає як складова поліфункціонального напрямку інформаційної діяльності. Важливим аспектом діяльності суспільства є психологія управління, вивчення якої на рівні теорії і практики сприятиме підвищенню психолого-управлінської компетенції управлінців-фахівців, майбутніх керівників кадрів та менеджерів сфери інформаційної діяльності.

Даний курс акумулює знання з найважливіших питань управління як соціального феномену, дає тлумачення предмета управління, етапи його розвитку, висвітлює основні риси управлінських культур

Метою навчального курсу є: формування базових знань та придбання навичок необхідних висвітлення актуальних аспектів психології управління.

Завданням вивчення дисципліни " Психологія управління":

- знання теоретичних та методологічних основ психології управління;
- висвітлення основних рис управлінських структур;
- розгляд найважливіших методів психології;
- визначення найважливіших аспектів професіоналізму керівника;
- виокремлення психічних особливостей ефективної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: – сутність, зміст та задачі навчальної дисципліни;

– сутність основних термінів і понять;

– загально психологічні аспекти діяльності керівника.

вміти: – висвітлювати основні риси управлінських культур;

– розмежовувати поняття «керівництво» і «лідерство»;

- аналізувати особливості вітчизняного управління.

Оцінка і контроль знань

Оцінка і контроль знань здійснюється за вимогами кредитно-модульної системи. Курс складається із трьох модулів. Розподіл тем за модулями і розподіл балів за рейтинговою системою наведено нижче.

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом усного та письмового опитування на лекційних та практичних заняттях, шляхом перевірки ведення конспектів і виконання завдань самостійної роботи. Після вивчення дисципліни студенти складають залік. Залікова оцінка виставляється з урахуванням вимог рейтингової системи. При систематичній підготовці студентів до практичних занять і виконанні завдань для самостійної роботи на останньому в семестрі практичному занятті виставляється підсумкова оцінка (за національною шкалою і за шкалою ECTS) в екзаменаційну відомість та залікову книжку.

Розподіл балів за рейтинговою системою оцінювання.

семестр	модулі	Кількість балів за видами робіт				Кількість балів за модуль	Кількість балів на семестровий контроль	Кількість балів за семестр
		лекції	ПЗ	СРС	Модульний контроль			
7	1	2	3	5	5	15	10	
7	2	2	3	5	5	10	5	100
7	3	2	3	5	5	10	5	

Вид контролю: іспит – 6 семестр.

2. Тематичний план дисципліни «Психологія управління»

№ теми	Назва теми змістовного модуля	Кількість годин
1-5	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи курсу	18

«Психологія управління»

6-9 Змістовий модуль 2. Особистість керівника як предмет наукового дослідження. 18

Програма з курсу «Психологія управління» для студентів напрямку підготовки 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»

Лекції	15 годин
Практичні заняття	15 годин
Самостійна робота	42 години
Разом	72 годин

3.Зміст лекційних занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи курсу «Психологія управління»

Тема 1. Управління як соціальний феномен. Предмет науки управління. Етапи її розвитку. Основні управлінські культури: характерні риси й особливості. Етносоціальні особливості управління в Україні. Тенденції розвитку управлінської думки. Поняття про психологію управління. Рівні психолого-управлінської проблематики.

Тема 2. Методи досліджень у психології управління. Соціометрія як основний метод діагностування міжособистісних стосунків в організації. Референтометрія.

Тема 3. Підготовка й ухвалення управлінського рішення. Класифікація видів управлінських рішень. Делегування повноважень. Види управлінських рішень. Психологія діяльності керівника в процесі прийняття управлінських рішень. Методи індивідуального та групового прийняття рішення.

Тема 4. Поняття особистості в психології. Особистість і її розуміння. Психологічна структура особистості. Деякі психологічні школи вивчення особистості. Типологія особистості.

Тема 5. Співвідношення понять людина-індивід-особистість. Соціалізація особистості. Соціальні ролі в структурі особистості. Індивідуально-психологічні риси особистості. Настанова особистості.

Змістовий модуль 2. Особистість керівника як предмет наукового дослідження.

Тема 6. Професіоналізм і компетенція керівника. Визначення поняття «керівник». Основні функції управлінської діяльності. Основні теорії лідерства. Підходи до визначення професійно важливих якостей керівника. Теорії особистісних рис керівника. Психологія індивідуального стилю управління.

Тема 7. Групи і міжособистісні відносини в трудовому колективі. Визначення групи. Види груп, цілі їх діяльності. Психологічна сутність соціальної організації. Міжособистісні відносини в групі. Неформальні групи.

Тема 8. Ефективне управління групами. Характеристика групи як соціального феномена. Групова динаміка на рівні проблем управління. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою. Функції ефективної групи та соціальна роль її членів. Умови ефективності групового вирішення проблем. Характеристики членів групи як фактор ефективності.

Тема 9. Формування команд та управління ними. Ефективне управління змінами. Типи команд. Особливості ефективної команди. Керівництво та управління командами. Чинники ефективної діяльності команди.

4.Теми практичних занять

Тема 1. Управління як соціальний феномен.

1.Предмет науки управління. Етапи її розвитку.

2.Основні управлінські культури: характерні риси й особливості. 3. Етносоціальні особливості управління в Україні.

Література 2,3,4

Тема 2. Методи досліджень у психології управління.

1. Соціометрія як основний метод діагностування міжособистісних стосунків в організації.

2. Референтометрія.

Література 1,3,4

Тема 3. Підготовка й ухвалення управлінського рішення.

1. Класифікація видів управлінських рішень.

2. Делегування повноважень.

3. Види управлінських рішень.

4. Психологія діяльності керівника в процесі прийняття управлінських рішень.

5. Методи індивідуального та групового прийняття рішення.

Література 1,5,8

Тема 4. Поняття особистості в психології.

1. Особистість і її розуміння.

2. Психологічна структура особистості.

3. Деякі психологічні школи вивчення особистості.

4. Типологія особистості.

Література 2,6,8

Тема 5. Співвідношення понять людина-індивід-особистість.

1. Соціалізація особистості.

2. Соціальні ролі в структурі особистості.

3. Індивідуально-психологічні риси особистості.

4. Настанова особистості.

Література 2,6,8

Тема 6. Професіоналізм і компетенція керівника.

1. Визначення поняття «керівник».
2. Основні функції управлінської діяльності.
3. Основні теорії лідерства.
4. Підходи до визначення професійно важливих якостей керівника.
5. Теорії особистісних рис керівника.
6. Психологія індивідуального стилю управління.

Література 2,6,8

Тема 7. Групи і міжособистісні відносини в трудовому колективі.

1. Визначення групи.
2. Види груп, цілі їх діяльності.
3. Психологічна сутність соціальної організації.
4. Міжособистісні відносини в групі.
5. Неформальні групи.

Література 2,6,8

Тема 8. Групи і міжособистісні відносини в трудовому колективі.

1. Визначення групи.
2. Види груп, цілі їх діяльності.
3. Психологічна сутність соціальної організації.
4. Міжособистісні відносини в групі.
5. Неформальні групи.

Література 3,7,9

Тема 9. Формування команд та управління ними.

1. Ефективне управління змінами.
2. Типи команд.

3. Особливості ефективної команди.
4. Керівництво та управління командами.
5. Чинники ефективної діяльності команди.

Література 4,5,7

5. Завдання до самостійної роботи

1. Здібності: визначення якісна і кількісна характеристика здібностей.
2. Структура здібностей, класифікація їх видів.
3. Проблеми походження і механізмів розвитку здібностей.
4. Проблема здатності до творчості.
5. Творча особистість і її життєвий шлях.
6. Професійні здібності менеджера.
7. Керівник як командний гравець.
8. Поняття, структура та види спілкування.
9. Спілкування як соціальний феномен.
10. Спілкування як соціальний феномен.
11. Проблеми міжособистісного сприйняття в управлінському спілкуванні.
12. Спілкування керівника з підлеглими як обмін інформацією.
13. Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні.
14. Управлінська діяльність як центральний об'єкт досліджень у психології управління.
15. Підходи до розуміння функції управління.
16. Зв'язок психології управління з іншими галузями психології.
17. Психологія управління і менеджмент.
18. Соціальна структура організації.

19. Характеристика лідерства.
20. Поняття міжособистісного спілкування в організації.
21. Роль соціально-психологічного клімату.
22. Психологічні основи управлінських впливів.
23. Характеристика видів психологічних впливів.
24. Протистояння особистості неконструктивним впливам.
25. Психологічні особливості управлінських розпоряджень.
26. Проблема стилю керівництва в психології управління.
27. Поняття про стиль управління та індивідуальний стиль керівництва.
28. Психологічні особливості відбору кадрів.
29. Завдання психолога при відборі кадрів.
30. Особистісні чинники включення людини в організацію.
31. Типологія особистості працівника.
32. Психологічні основи прийняття рішень.
33. Теорії прийняття рішень.
34. Етапи прийняття рішень.
35. Порівняльна характеристика групових та індивідуальних форм прийняття рішень.
36. Структура групового завдання на прийняття рішення.
37. Соціально-психологічні феномени групового прийняття рішень.
38. Групове мислення.
39. Зсув до ризику.
40. Поляризація поглядів.
41. Прийоми послаблення негативних наслідків групових рішень.
42. Управління нововведеннями в організації.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бобров О.М. Основи наукової організації праці на промислових підприємствах. / О.М.Бобров : Навч. посіб. Для студентів економічних факультетів. – К.: Вища школа, 2006. – 254с.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. / Т.В. Дуткевич Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури , 2005. 456с.
3. Савельєва В.С. Психологія управління/ В.С. Савельєва: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320с.
4. Семиченко В.А. Психологія особистості. . – К.: Ешке О.М., 2004. – 427с.
5. Гулін В.Н. Інформаційний менеджмент. Інформаційні технології, що забезпечують управління інформаційними ресурсами / В.Н.Гулін. – М.: Сучасна школа, 2008. – 234с.Єжова Л.Ф. Інформаційний маркетинг/ Л.Ф.Єжова: Навч. посіб. – К: КНЕУ, 2002. – 560с.

Допоміжна

1. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління закладами вищої освіти/ Л.М.Карамушка. – К., 2009. – 481с.
2. Савельєва В.С. Особистісні та рольові фактори управлінської адаптації. Психологія/ В.С. Савельєва Зб. наук. праць Н.П.У. ім. М.П. Драгоманова, 2006, 342с.
3. Калюжний Р.А. Інформаційному суспільству України інформаційне законодавство(щодо питань реформування у сфері інформаційних суспільних відносин) / Р.А.Калюжний, В.В.Гавловський, М.О.Гуцалюк, В.І.Цимбалюк // Правове та нормативне забезпечення системи захисту інформації в Україні. – К.: 2001. - №2
4. Калюжний Р.А. Розбудова держави та інформатизація державного управління // Розбудова держави. – 1994. - №2

12. Інформаційні ресурси

1. Гуменюк О.Е. Психологія Я-концепція: Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, 2008, 186с.
2. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління закладами вищої освіти/ Л.М. Карамушка: Автор. дис. канд. псих. Наук. – К., 2009. – 35с.
3. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті/ Н.Л. Коломінський: Монографія на зд. наукового ступеня д-ра псих. наук. – К., 2009.

